فارن پالیسی بررسی کرد

نقشه نتانیاهو برای خاورمیانه

فارن پالیسی در گزارشی به قلم James Traub می‌نویسد که «بنیامین نتانیاهو» شش هفته است که نخست وزیر اسرائیل شده‌است. در شرایط عادی، او بارها به واشنگتن آمده بود. اما شرایط اکنون عادی نیست. گفته می‌شود که مقامات ارشد اطراف جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده، از دعوت از نتانیاهو اجتناب می‌کنند زیرا او درگیر مسئله فلسطینی‌ها و اصلاحات قضایی پیشنهادی است که دیوان عالی اسرائیل را تابع پارلمان این کشور می‌کند.

وقتی نتانیاهو بیاید، که خیلی زود خواهد آمد، احتمالاً نتانیاهو به دنبال موضعی سختگیرانه از سوی دوست قدیمی خود بایدن خواهد بود. البته نتانیاهو در برابر هر توصیه ای در مورد سیاست داخلی اسرائیل، دیالوگی شبیه این خواهد داشت:

نتانیاهو: «اگر آنچه را که واقعاً نیاز دارم به من بدهید، می‌توانم جلوی دست راستی‌های ائتلافم بیاستم.»

بایدن: «چه می‌خواهی؟»

نتانیاهو: «می‌خواهم در زمینه رابطه با سعودی‌ها جبران کنید.»

کارشناسان منطقه‌ای که در هفته‌های اخیر با آنها صحبت کرده‌ام، همگی موافقند که تنها چیزی که نتانیاهو به آن اهمیت می‌دهد - علاوه بر ماندن در قدرت و به زندان نیفتن به خاطر اتهامات رشوه و فساد - پایان دادن به انزوای اسرائیل در خاورمیانه با یارگیری است یعنی پیوستن عربستان سعودی به توافق ابراهیم، پیمانی که منجر به عادی سازی روابط اسرائیل با امارات متحده عربی، بحرین، مراکش و سودان شد.

نتانیاهو معتقد است که واشنگتن می‌تواند عربستان را متقاعد کند. محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی، حاکم واقعی این پادشاهی، به مقامات اسرائیلی و آمریکایی گفته خواهان از سرگیری فروش تسلیحاتی متوقف شده در پاییز گذشته و تضمین امنیتی شبیه به متحدان نزدیک آمریکا است. نتانیاهو معتقد است بایدن با خارج کردن سعودی‌ها از انزوا می‌تواند با یک تیر سه نشان بزند اما این ایده وحشتناک است.

پیمان ابراهیم حول تغییر جهت واقعی در فرهنگ سیاسی اعراب بنا شد. رژیم‌های عربی مدت‌ها مشروعیت متزلزل خود را با ابراز خصومت سرسختانه نسبت به اسرائیل تقویت کردند. کشورهایی مانند مصر و اردن هرچند به جنگ با اسرائیل پایان دادند، اما آرمان فلسطینی‌ها را رها نکردند. اما در حالی که تقاضای فلسطین برای تشکیل کشور در ۳۰ سال گذشته به بن‌بستی طاقت‌فرسا برخورد کرده، ایران به طور فزاینده‌ای تهدیدی جدی هم برای همسایگان سنی خود و هم برای اسرائیل ایجاد کرد. منطق دشمن مشترک بر آن تعهد ایدئولوژیک که دیگر کارآیی نداشت، حداقل در میان نخبگان حاکم، غلبه کرد. در آگوست ۲۰۲۰، امارات متحده عربی با تشویق دولت ترامپ، معاهده‌ای را با اسرائیل امضا کرد که بر اساس آن هر دو کشور متعهد به صلح، عادی‌سازی روابط و همکاری در طیف گسترده‌ای از زمینه‌های اقتصادی و فنی شدند. ایالت‌های دیگر نیز به زودی از این روند پیروی کردند.

این توافق لحظه مهمی را رقم زد. در سپتامبر ۲۰۲۲، شیخ عبدالله بن زاید آل نهیان، وزیر امور خارجه امارات متحده عربی، سفری پنج روزه به اسرائیل داشت و با همه شخصیت‌های اصلی دیدار کرد و از بنای یادبود هولوکاست، بازدید کرد. وقتی پاییز گذشته در یکی از بازدیدهای منظم خود از پردیس دانشگاه نیویورک ابوظبی، دیدم که جمعی از یهودیان افراطی ارتدوکس از کلاس درس خود در پایین راهرو بیرون آمدند، می‌دانستم که این توافق‌ها به واقعیت تبدیل شده است. آخر هفته گذشته، دانشجویان اماراتی من در مورد اینکه آیا اسرائیل شریک خوبی برای اعراب است یا خیر، بحث کردند. طرف مثبت که معتقد بود جهان عرب باید به جای گذشته به آینده نگاه کند، برنده شد. وقتی از دانشجویان پرسیدم که واقعاً چه فکری می‌کنند، از هر ۱۱ دانش‌آموز، ۶ نفر گفتند که این توافق‌ها را چیز خوبی می‌دانند. بر اساس یک نظرسنجی، این آمار تفاوت چندانی با افکار عمومی امارات ندارد.

هسته سخت پیمان ابراهیم، همکاری امنیتی منطقه ای علیه ایران است. اسرائیل اکنون با بحرین و مراکش قراردادهای امنیتی امضا کرده است و به امارات متحده عربی در دفاع موشکی پس از حملات به ابوظبی که توسط حوثی‌های مورد حمایت ایران در یمن انجام شد، کمک می‌کند. این حملات، که عربستان سعودی را نیز هدف قرار داده است، به راندن کشورهای خلیج فارس به مدار اسرائیل کمک کرده است، که سامانه گنبد آهنین آن پیشرفته ترین فناوری دفاع موشکی است.

مطمئناً نتانیاهو درست فکر می‌کند که اگر عربستان سعودی به عنوان غول خلیج فارس، کشوری که روزگاری قهرمان آرمان فلسطین بود و میزبان مقدس ترین اماکن مسلمانان است، خاورمیانه جای متفاوتی خواهد بود. این چشم انداز آشکارا در ریاض مورد بحث قرار می‌گیرد. محمد بن سلمان به اندازه شیخ محمد بن زاید آل نهیان امارات نسبت به فلسطینی‌ها احساساتی نیست. زمانی که ایالات متحده در زمان دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا با انتقال سفارت آمریکا در اسرائیل به بیت المقدس موافقت کرد، تصمیمی که خشم فلسطینیان و حامیان آنها را برانگیخت، او مخالفتی نکرد.

«دیوید شنکر» یکی از مقامات سابق ترامپ در خاورمیانه، به من گفت که رهبر عربستان در پاییز گذشته در جریان گفتگوی طولانی با کارشناسان بازدیدکننده حتی نامی از فلسطینی‌ها نبرده است.

اما مشکل کجای کار است؟ اول از همه، پدر ولیعهد، ملک سلمان، بسیار به آرمان فلسطین وابسته است - مانند تمام هم‌نسلی‌هایش. اگر نتانیاهو با گسترش یا رسمی کردن شهرک‌های غیرقانونی و حتی کمتر با الحاق بخشی از کرانه باختری، متعصبان مذهبی در ائتلاف خود را راضی کند، در آن صورت محمد بن سلمان، به عنوان یک فرصت‌طلب بدبین اما نه احمق، به این توافقنامه نخواهد پیوست.

دوم، همانطور که شنکر گفت: «دولت بایدن به عربستان سعودی خوش‌بین نیست». زمانی که بایدن در تابستان گذشته با کوتاه آمدن در برابر ولیعهد، از او خواست تولید نفت را افزایش دهد تا قیمت را پایین بیاورد، ولیعهد این درخواست را رد کرد.

سعودی‌ها به‌طور فزاینده‌ای خود را به‌عنوان یک قدرت رو به رشد می‌دانند که بر اساس منافع خود با ایالات متحده، چین و روسیه همکاری می‌کند. آنها اصرار دارند نشان دهند دیگر در مدار آمریکا نیستند.

اما دلیل واقعی اینکه رویای نتانیاهو باید رد شود، این است که بایدن نباید امتیازاتی را که بن سلمان می‌خواهد به او بدهد و نخواهد کرد. حتی جدا از رفتار وحشیانه و بی‌رحمانه ولیعهد در داخل، او سال‌ها را صرف جنگ وحشیانه در یمن کرده است. پذیرش ارتقای روابط با عربستان سعودی در حد ناتو برای امریکا غیرقابل تصور است. اگر بن‌سلمان حمله حوثی‌ها را با تهاجم به ایران پاسخ می‌داد و پس از واکنش مجدد تهران، سعودی خواستار استفاده از تعهدات امنیتی ایالات متحده می‌شد، چه می‌شد؟ حتی ترامپ، بهترین دوست سعودی‌ها در کاخ سفید، در آن شرایط مکث می‌کرد. بایدن، برخلاف ترامپ، با دیدگاه اسرائیل و عربستان موافق نیست که ایران را می‌توان وادار به سکوت کرد. اسرائیل و عربستان سعودی به ترامپ کمک کردند توافق هسته‌ای با ایران را کنار بگذارد. بایدن به کمک اسرائیل و عربستان سعودی برای مهار ایران نیاز دارد، اما نمی‌تواند به آنها اجازه دهد ایالات متحده را به درگیری بکشانند که فقط ایرانی‌ها را غیرقابل تعامل‌تر می‌کند.

بایدن هیچ لطفی به نتانیاهو در بحث عربستان سعودی نمی‌کند و حتی اگر بخواهد کنگره آمریکا به او اجازه نمی‌دهد. البته شاید خیلی هم اهمیتی نداشته باشد چراکه اسرائیل و عربستان سعودی به دلیل تهدید مشترک ایران و منافع مشترک اقتصادی به هم نزدیک خواهند شد. واقعا ناامید کننده ست که اسرائیل به عنوان دولتی که به طور فزاینده ای غیرلیبرال تر شده به بی رحمی گاه به گاه محمد بن سلمان اعتراض هر چند کوچک هم نشان نمی‌دهد. اما ایالات متحده نیز نمی‌تواند از عربستان سعودی دست بکشد. بایدن در کمال تاسف دریافته است که جایگاه سعودی‌ها به‌عنوان «تعیین‌کننده قیمت نفت» در جهان به این کشور اهرمی فوق‌العاده در بازار می‌دهد. واشنگتن به سعودی‌ها و همچنین اسرائیلی‌ها نیاز دارد تا ایران را از گسترش نیروهایش در سراسر خاورمیانه بازدارد.

توافق ابراهیم از آنجایی که مظهر چشم انداز آینده نگر از خاورمیانه و مبتنی بر توسعه انسانی و اقتصادی است، هم برای منطقه و هم برای ایالات متحده یک موهبت است. هنگامی که نتانیاهو سرانجام راهی واشنگتن شود، بایدن باید به او بگوید که ایالات متحده آماده است تا به شکل گیری نظم جدیدی در خاورمیانه کمک کند اما نه نظمی که بر اساس تحقیر فلسطینی‌ها و تحمیل تغییر حکومت در ایران باشد.

تخریب ژئوپلیتیک ایران

یکی از بارزترین ویژگی‌های کشور ایران موقعیت ویژه ژئوپلیتیک و ژئواکونومی آن است که به سرزمین ایران ارزش و منزلت ویژه‌ای بخشیده است. بااین‌حال شاید درگذشته چنین موهبتی زوال‌ناپذیر به نظر می‌رسید؛ ولی در دوره کنونی و عصر کریدورهای تجاری وضعیت متفاوت شده است. نگاهی به طرح‌های در دست اجرا در سطح بین‌الملل و همکاری‌های کشورهای همسایه روشن می‌کند که باید زنگ خطر را برای زوال منزلت ژئواکونومی ایران به صدا در آورد. متأسفانه در دو دهه اخیر ایران به‌واسطه افزایش تحریم‌ها، و مهم‌تر از آن شیوه ناکارآمد حکمرانی و بوروکراسی زائد داخلی بسیاری از فرصت‌های طلایی را ازدست‌داده و یا در حال ازدست‌دادن آنان است. بحث کریدورها همواره مهم بوده؛ ولی از زمان اعلام ابتکار «یک کمربند، یک جاده» چین اهمیت این موضوع بیشتر شد و هم اکنون پس از حمله روسیه به اوکراین اهمیت آن‌ها مضاعف شده است.

«ماهان نصراللهی» در انتخاب می‌نویسد که ایران مسیر اتصال شرق به غرب و شمال به جنوب است که در حال حاضر مطابق گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق ایران هشت گذرگاه ترانزیتی عمده از خاک کشور و یا محیط پیرامونی آن می‌گذرد. برخی از این گذرگاه‌ها در زمره بزرگ‌ترین پروژه‌های ارتباطی دوران معاصر هستند که تجارت دریایی را به ترانزیت و تولید در خشکی پیوند می‌زنند. ایران به دلیل درگیرشدن در تقابل‌های ایدئولوژیک و افزایش فشار تحریم‌ها از این فرصت‌ها به‌درستی استفاده نکرده است.

همان‌طور که اشاره شد فرسایش منزلت ژئواکونومی ایران به دلیل تعلل ایران و جدیت همسایگان با سرعت زیادی در حال وقوع است. بخش بزرگی از این ارزش سرزمینی ایران که در حال ازدست‌رفتن است، ممکن است برای همیشه برگشت‌ناپذیر باشد. اخیراً اعلام شد دولت جدید عراق که در چهارچوب احزاب شیعی نزدیک به ایران بر روی کار آمده است، در بودجه سال ۲۰۲۳ برای پروژه ۲۲۰۰ کیلومتری راه‌آهن فاو به ترکیه تأمین اعتبار کرده است؛ ولی حاضر به همکاری و مشارکت با ایران برای اتصال راه‌آهن شلمچه به بصره که فقط ۳۵ کیلومتر است نیست. اگرچه از مدت‌ها پیش تلاش‌ها برای دور زدن ایران توسط همسایگان با همکاری چین شروع‌شده؛ ولی امید می‌رود این اقدام عراق به‌عنوان هشداری زمینه را برای تغییر بعضی رویکردها و سیاست که ناسازگار با توسعه و پیشرفت کشور هستند فراهم کند؛ زیرا ضربه‌ای که ارزش سرزمینی ما وارد می‌شود از همین رویکردهای ضد توسعه ناشی می‌شود.

در این سال‌ها ایران به دلیل ضعف و بی‌توجهی حتی در حفظ راه‌های خود با مشکل مواجه بوده است و طی دو دهه گذشته نتوانسته همپای دیگر شرکا، پروژه‌های توسعه ریلی اش را پیش ببرد. اگرچه عده‌ای معتقدند ایران هنوز فرصت دارد که از ابتکار عظیم «کمربند و جاده» چین بهره ببرد؛ ولی عده‌ای دیگر معتقدند ایران اساساً از این طرح کنار گذاشته شده است. کشور ما برای ایفای نقش در کریدور بین‌المللی شمال - جنوب جهت ترانزیت کالا از ترکیه تا روسیه و آسیای مرکزی به بنادر جنوب کشور و از آنجا به کشورهای آسیایی، خصوصاً هند و چین، می‌بایست چندین پروژه خط‌آهن را عملیاتی می‌کرد، اما هیچ‌کدام از آن‌ها پیشرفتی نداشته‌اند. از نمونه‌های بی‌توجهی و عدم جدیت ایران در پیشبرد امور، خط‌آهن رشت - آستارا است که گرفتار ۱۷۰ کیلومتر ریل باقیمانده است تا حلقه گمشده کریدور شمال - جنوب بعد از دو دهه تکمیل شود، اما نه‌تن‌ها چنین اتفاقی رخ نداده است؛ بلکه هنوز تکلیف تملک اراضی و فاصله این خط‌آهن از دریا هم مشخص نشده است.

در مثالی دیگر بندر چابهار به‌عنوان بخش کلیدی از کریدور بین‌المللی شمال - جنوب شناخته می‌شود که از طریق مرزهای شرقی و شمال شرقی کشور، دسترسی دریایی و زمینی افغانستان و آسیای مرکزی را برای هند فراهم می‌کند. اما عدم بهره‌برداری مناسب و قابل‌دفاع از این ظرفیت، موجب شده که هند از مسیر ایران استفاده نکند، درحالی‌که اگر ظرفیت‌های دیپلماسی و حمل‌ونقل به طور کامل مورد بهره‌گیری قرار می‌گرفتند، ترانزیت سالانه در این منطقه و عواید آن برای کشور بسیار قابل‌توجه بود. این نکته را هم باید اضافه کرد که بعد از خروج ترامپ از برجام و بازگشت تحریم‌ها، چابهار از تحریم‌ها معاف شده بود.

همچنین به‌خاطر نبود زیرساخت‌ها و کشتی‌های لازم، حدود ۶۰ درصد از تجارت ایران با روسیه از طریق خطوط ریلی و جاده‌ای جمهوری باکو انجام می‌شود. نتیجه اینکه ایران نه‌تن‌ها سهمی در کریدور شمال - جنوب ندارد، بلکه حدود دو سال است که از کریدور شرق - غرب نیز کنار گذاشته شده است. چین از سال ۲۰۲۰ ترانزیت کالا به ترکیه و اروپای شرقی را از مسیر آسیای مرکزی، جمهوری آذربایجان، گرجستان و ترکیه انجام می‌دهد. قبلاً قرار بود ایران در مسیر این کریدور باشد، اما عدم توسعه خطوط ریلی و کشتی‌رانی ایران در خزر، عملاً ما را از این کریدور حذف کرده است. ترکیه می‌کوشد با بهره‌برداری از شرایط ناشی از جنگ اوکراین مسیر مهم‌ترین کریدور جاده ابریشم را تغییر داده و خود را به هاب مسیر خشکی این جاده مبدل کند. «کریدور ترانس کاسپین» از طریق دریای خزر، قزاقستان را به آذربایجان و گرجستان پیوند می‌زند و از طریق این دو کشور، به ترکیه متصل می‌شود و از طریق ترکیه کالاها به اتحادیه اروپا راه می‌یابند.

عدم جدیت و همکاری ایران باعث شده است که رقبای منطقه‌ای ما مسیرهایی را طراحی کنند که ایران را دور می‌زند. این در حالی است که کشور ما اگر اراده‌ای وجود داشته باشد از هر نظر شرایط بسیار مطلوبی برای بهره‌گیری از کریدورها دارد؛ اما تاکنون نتوانسته است از این فرصت‌ها استفاده کند. روزگاری ایران مسیر اصلی شمال به جنوب، از شرق به غرب و بالعکس بود. بسیاری معتقدند در نتیجه این تحولات و ایجاد کریدورهای جایگزین، ایران از کریدورهای مهم حذف خواهد شد. در حال حاضر تهران نظاره‌گر ایجاد کریدورهایی است که کشور ما را دور می‌زنند که مهم‌ترین آنهاعبارت‌اند از:

- کریدور CPEC با سرمایه‌گذاری چین در پاکستان، بندر گوادر در اقیانوس هند را به کاشغر در غرب چین متصل می‌کند.
- کریدور لاجورد، افغانستان را از طریق ترکمنستان، دریای خزر، جمهوری آذربایجان و گرجستان، به ترکیه و اروپا متصل می‌کند.
- کریدور میانی چین را از طریق قزاقستان، دریای خزر، جمهوری آذربایجان، گرجستان و ترکیه به اروپا متصل می‌کند.
- خط لوله تاپی، گاز ترکمنستان را از طریق افغانستان و پاکستان به هند می‌رساند.
- خط لوله گاز تاناپ، گاز میدان گازی شاه دنیز جمهوری آذربایجان را از طریق ترکیه به اروپا می‌رساند.
- خط لوله دو سوی خزر (TCP) گاز ترکمنستان را از بندر ترکمن‌باشی به جمهوری آذربایجان و از خط لوله تاناپ به اروپا می‌رساند.

کشورهای همسایه ایران مانند ترکیه، پاکستان، عراق و امارات با برنامه‌ریزی و کمک خارجی که چین نقش مهمی در آن دارد به طرق مختلف در حال دور زدن ایران هستند. پاکستان با کمک چین بندرگوادر را توسعه داده که رقیب سرسخت چابهار خواهد بود و چین را هم از ایران بی‌نیاز خواهد کرد. امارات با توسعه بنادر خود تقریباً از بنادر ایران بی‌نیاز شده و مشتریان خلیج‌فارس را جذب خواهد کرد. توسعه بنادر و اجاره‌دادن آن‌ها برای از میدان به‌درکردن رقبا به شکلی است که از آن تعبیر به «جنگ بنادر» می‌شود. حتی عراق بندر فاو را با سرعت تمام تجهیز کرده است که از اهمیت بندر خرمشهر خواهد کاست.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارش اخیر خود دور زدن ایران توسط کریدورها را «تهدیدی جدی برای مزیت‌های نسبی ایران» خوانده و اعلام کرده است: «اگر کریدورهای ترانزیتی منطقه‌ای و جهانی را به‌مثابه یک میدان نفتی مشترک میان کشورها بدانیم، می‌توان گفت که کشورهای همسایه و منطقه با ایجاد و فعال‌سازی کریدورهای دیگر، در حال بهره‌برداری از این فرصت و ربودن سهم ایران از این میدان نفتی مشترک‌اند.» در این گزارش با انتقاد از «نبود توجه لازم به ظرفیت‌های ترانزیتی ایران» تأکید کرده است: «این موضوع علاوه بر درآمدزایی و نقش مهم در اقتصاد، می‌تواند برای کشور ارزش راهبردی داشته باشد؛ چرا که گسترش و تقویت دیپلماسی اقتصادی ایران بین کشورهای جهان و در نتیجه وابستگی بیشتر کشورهای دنیا به همکاری اقتصادی با ایران را سبب خواهد شد و کاهش تحریم‌پذیری اقتصاد ایران را به همراه خواهد داشت.» واقعیت مهم این است که ایران علاوه بر زیرساخت‌های مانند جاده‌ها و خطور ریلی و کشتی‌ها، و فشار تحریم‌ها زیرساخت‌های نرم؛ مانند محیط کسب‌وکار، ارتباط با اقتصاد جهانی و. را هم ندارد. این در حالی است که اهمیت زیرساخت‌های نرم بیشتر است و پیش‌نیاز بهبود زیرساخت‌های سخت محسوب می‌شوند. در نهایت اینکه ایران در دو دهه اخیر در حوزه حمل‌ونقل ترانزیت پیشرفت چندانی نداشته و بسیاری از توافق‌ها اجرایی نشده‌اند؛ ولی کشورهای دیگر موفقیت‌های زیادی کسب کرده‌اند. همان‌طور که دیدیم ایران شاهراه بین‌المللی بوده و هنوز هم تا حدودی این فرصت را دارد که این موقعیت را حفظ کند؛ بنابراین امید می‌رود که اجازه ندهیم شاهراه بین‌المللی جهان تبدیل به شاهراه بین‌المللی سابق جهانی شود.

ایران مسیر اتصال شرق به غرب و شمال به جنوب است که در حال حاضر مطابق گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق ایران هشت گذرگاه ترانزیتی عمده از خاک کشور و یا محیط پیرامونی آن می‌گذرد. برخی از این گذرگاه‌ها در زمره بزرگ‌ترین پروژه‌های ارتباطی دوران معاصر هستند که تجارت دریایی را به ترانزیت و تولید در خشکی پیوند می‌زنند. ایران به دلیل درگیرشدن در تقابل‌های ایدئولوژیک و افزایش فشار تحریم‌ها از این فرصت‌ها به‌درستی استفاده نکرده است.

همان‌طور که اشاره شد فرسایش منزلت ژئواکونومی ایران به دلیل تعلل ایران و جدیت همسایگان با سرعت زیادی در حال وقوع است. بخش بزرگی از این ارزش سرزمینی ایران که در حال ازدست‌رفتن است، ممکن است برای همیشه برگشت‌ناپذیر باشد. اخیراً اعلام شد دولت جدید عراق که در چهارچوب احزاب شیعی نزدیک به ایران بر روی کار آمده است، در بودجه سال ۲۰۲۳ برای پروژه ۲۲۰۰ کیلومتری راه‌آهن فاو به ترکیه تأمین اعتبار کرده است؛ ولی حاضر به همکاری و مشارکت با ایران برای اتصال راه‌آهن شلمچه به بصره که فقط ۳۵ کیلومتر است نیست. اگرچه از مدت‌ها پیش تلاش‌ها برای دور زدن ایران توسط همسایگان با همکاری چین شروع‌شده؛ ولی امید می‌رود این اقدام عراق به‌عنوان هشداری زمینه را برای تغییر بعضی رویکردها و سیاست که ناسازگار با توسعه و پیشرفت کشور هستند فراهم کند؛ زیرا ضربه‌ای که ارزش سرزمینی ما وارد می‌شود از همین رویکردهای ضد توسعه ناشی می‌شود.

در این سال‌ها ایران به دلیل ضعف و بی‌توجهی حتی در حفظ راه‌های خود با مشکل مواجه بوده است و طی دو دهه گذشته نتوانسته همپای دیگر شرکا، پروژه‌های توسعه ریلی اش را پیش ببرد. اگرچه عده‌ای معتقدند ایران هنوز فرصت دارد که از ابتکار عظیم «کمربند و جاده» چین بهره ببرد؛ ولی عده‌ای دیگر معتقدند ایران اساساً از این طرح کنار گذاشته شده است.

توسعه همکاری‌های نظامی روسیه با عربستان

سفیر روسیه در عربستان از افزایش همکاری‌های نظامی بین دو کشور خبر داد.

به گزارش ایرنا، «سرگئی کوزلوف» سفیر روسیه در ریاض در گفت‌وگو با خبرگزاری اسپوتنیک تصریح کرد که کشورش و عربستان فعالیت‌های دوجانبه برای گسترش همکاری‌ها در زمینه فناوری نظامی را افزایش دادند.

وی گفت که اخیرا همکاری‌ها میان مسکو و ریاض در این زمینه به طور ملموس گسترش یافت.

سفیر مسکو در ریاض همچنین خاطرنشان کرد که تماس‌های منظمی میان دو طرف درحال انجام است و مسئولان کمیته مشترک دولتی برای همکاری‌های نظامی نیز باهم تماس‌هایی داشته‌اند.

اخیرا «سرگئی لاوروف» وزیر خارجه روسیه با «فیصل بن فرحان» همتای سعودی خود تلفنی گفت وگو کرد.

براساس این گزارش، دو طرف درباره همکاری‌های دوجانبه و راه‌های تقویت و تحکیم این روابط در زمینه‌های مختلف صحبت کردند.

وزیران خارجه روسیه و عربستان همچنین درباره آخرین تحولات منطقه و جهان نیز به تبادل نظر پرداختند.

فیصل بن فرحان و سرگئی لاوروف همچنین درباره آخرین تحولات بحران اوکراین صحبت کردند و وزیر خارجه عربستان بر تلاش‌ها برای حل سیاسی این بحران تأکید کرد.

طی سال اخیر (۲۰۲۲) بارها مقام‌های روسی و سعودی درباره بازار جهانی نفت و تحولات اوکراین و همکاری‌های دوجانبه گفت وگو کرده بودند.

خرداد گذشته وزیر امور خارجه روسیه

پس از نشست با وزیران امور خارجه کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس گفته بود که این کشورها تاکید کردند که به تحریم‌های غرب علیه مسکو نمی‌پیوندند.

رویداد

معاون سیاسی وزیر امور خارجه با تاکید بر اینکه هیچ ارتباط مستقیمی با آمریکا نداریم خبر داد

ادامه تبادل پیام بین طرفین برجام

معاون وزیر خارجه ایران در گفت‌وگو با یک رسانه عربی تاکید کرد که ابرقدرت‌ها می‌خواهند که پیشرفت‌های هسته ای ایران را تهدید جلوه دهند درحالی که فعالیت‌های هسته‌ای ایران در چارچوب معاهدات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است. به گزارش ایسنا، علی باقری، معاون وزیر خارجه ایران در گفت‌وگو با شبکه المنار اعلام کرد که انقلاب اسلامی ایران در سایه استقلال توانست پیشرفت‌هایی را محقق کند و استقلال و دفاع از هویت ملی هدف تمام ملت‌های آزاده است اما ابرقدرت‌ها برای تحقق منافع خود خواهان استقلال ملت‌ها نیستند. وی در بخشی از گفت‌وگوی خود با اشاره به پیشرفت‌های علمی و هسته‌ای ایران گفت که ابرقدرت‌ها برای مقابله با ملت ایران می‌خواهند این پیشرفت‌ها را نوعی تهدید جلوه دهند، آن‌ها می‌خواهند وانمود کنند که این دستاوردها مسالمت آمیز نیست درحالی که این ادعاها صد درصد غیرصحیح است و فعالیت‌های هسته ای ایران در چارچوب معاهدات و توافق‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است. وی گفت که طی یک سال گذشته ما شاهد کندی در روند مذاکرات هسته ای هستیم اما این مذاکرات ادامه دارد و اکنون مذاکرات در سطح تبادل پیام‌ها میان دو طرف ادامه دارد و دو طرف همچنین رویکردهای خود را اعلام می‌کنند. باقری گفت که ایران هیچ گونه ارتباط مستقیمی با آمریکا ندارد و طبیعتا این پیام‌ها از طریق واسطه‌های اروپایی و گاهی اوقات غیر اروپایی رد و بدل می‌شود. معاون وزیر خارجه در پاسخ به این سوال که جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا اعلام کرده است که توافق وین مرده است گفت که اظهارات بایدن در حالی است که مسئولان آمریکایی بعد از آن در گفت‌وگو با رسانه درخصوص توافق و روند مذاکرات اظهارنظر کردند و تبادل پیام‌ها همچنان ادامه دارد. وی در مورد ناآرامی‌های اخیر ایران و نقش کشورهای غربی در آن گفت که ممکن است آنها یک محاسبات غلطی داشته باشند اما وقتی با واقعیت‌های ایران مواجه شدند متوجه شدند که چیزی در اختیار ندارند. باقری تاکید کرد که هیچ شکی نیست که آن‌ها طرح‌هایی دارند و از ابزارهای مختلف علیه ایران از جمله در زمینه مذاکرات استفاده می‌کنند و سابقه آن‌ها چنین مساله ای را نشان می‌دهد اما در موضوع تحولات اخیر در ایران هیچ چیزی که نشان دهد آن‌ها بتوانند چنین کاری را انجام بدهند مشاهده نکردیم و قطعا آنها توانایی انجام چنین کاری را نخواهند داشت. وی گفت که یکی از مهم ترین خطوط قرمز ایران در زمینه مذاکرات گرفتن ضمانت‌ها است؛ طرف مقابل باید تضمین دهد که به تعهدات خود پایبند باشد، هدف اصلی ما در مذاکرات برداشتن تحریم‌های اقتصادی است به گونه ای که ما و ملت تاثیر برداشتن تحریم‌ها را احساس کند و منافع اقتصادی ما نباید مقطعی باشد بلکه تداوم پیدا کند، ما دائما بر این موضع تاکید می‌کنیم و در نشست اخیر با هماهنگ کننده اتحادیه اروپا نیز بر این مساله تاکید کردیم و وی نیز این مطالبه ما را پذیرفت.

باقری در پاسخ به این سوال که آیا جو بایدن توان آن را دارد که تمام تحریم‌های اقتصادی ایران را بردارد گفت: در نهایت این وظیفه آن‌ها است که تحریم‌ها را بردارند، آمریکا آمادگی خود برای بازگشت به برجام را اعلام کرد و کسی که برای بازگشت اعلام آمادگی می‌کند باید به بندهای توافق پایبند باشد و آن برداشت تحریم‌ها است. وی در پاسخ به این سوال که به نظر شما احیای توافق چه زمانی انجام خواهد شد گفت که طبیعتا این مساله به اراده دو طرف بستگی دارد و جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده است که اگر از خطوط قرمزش تجاوز نکنند حتی در زمان کوتاه آماده احیای برجام است. باقری درمورد روابط ایران با کشورهای همسایه نیز گفت که حسن همجواری اولویت سیاست خارجی دولت ابراهیم رئیسی است و ما امروز شاهد این امر هستیم که روابط ایران با برخی کشورهای همسایه که شبه قطع شده بود پویاتر شده است، امارات و کویت در دولت قبلی سفرای خود را از ایران فراخواندند اما اکنون می‌بینیم که سفرای هر دو کشور به تهران بازگشتند، علاوه بر این ما به میزبانی بغداد چند دور گفت‌وگو داشتیم. وی درخصوص روابط تهران و ریاض گفت که در دولت قبلی عراق به نخست وزیری الکاظمی تلاش‌های فراوانی برای نزدیکی روابط ایران و عربستان انجام شد و دولت کنونی عراق به ریاست السودانی نیز در حال ایفای همان نقش است، مذاکرات ایران و عربستان درحال پیشرفت است و این یک امر طبیعی است که برای نزدیک کردن روابط به هماهنگی و گفت‌وگو و زمان نیاز داریم. باقری در ادامه با اشاره به اختلافات داخلی در رژیم صهیونیستی گفت که توافق‌های سازش نتیجه بخش نخواهد بود و خود ملت‌های عربی مخالف این توافقات هستند و ما در جام جهانی قطر شاهد این موضوع بودیم. وی در پاسخ به این سوال که آیا رژیم صهیونیستی شما را نگران می‌کند گفت که رژیم صهیونیستی چیزی ندارد که ما را نگران کند، اسرائیلی‌ها حتی نمی‌توانند به مساله حمله به ایران فکر کنند، اگر آن‌ها شبی هنگام خواب به حمله کردن به ایران فکر کنند مطمئن باشند که هیچ گاه از خوابشان بیدار نخواهند شد. معاون وزیر خارجه تاکید کرد که مقامات ارشد ایران بارها تاکید کردند که از هرنقطه مورد حمله قرار گیرد فورا پاسخ خواهد داد و همان نقطه را هدف قرار می‌دهد. وی درمورد موضع ایران در جنگ روسیه و اوکراین نیز گفت که ایران قبل از جنگ نیز روابطی با روسیه و اوکراین داشتند و جنگ باعث نمی‌شود که این روابط متوقف شود و ما اعلام کردیم که در این جنگ بی طرف هستیم و به هیچ طرفی در جنگ کمک نخواهیم کرد و به روابط خود ادامه می‌دهیم. باقری درمورد ادعاهای ارسال پهپادهای ایرانی به روسیه گفت که این ادعاها را موتور رسانه ای غربی‌ها مطرح کرده است و آن‌ها می‌خواهند از این طریق ضعف‌های خود را بپوشانند و این امر صحت ندارد و هم غرب و هم اوکراین نتوانستند این ادعا را اثبات کنند.

دیدگاه

پشت‌پرده نگرانی آمریکا درباره همکاری‌های ایران و روسیه

یک استاد ژئوپلیتیک دانشگاه با بیان این که غرب از همکاری گسترده نظامی ایران و روسیه نگران است که منجر به تقویت نیروی نظامی ایران شود و آن‌ها نسبت به این مساله حساس هستند، گفت: با توجه به شرایطی که برای ایران ایجاد کرده‌اند و فشارهایی که آمریکا به عراق برای عدم انتقال ارز به ایران و یا عدم خرید نفت ایران به چین وارد می‌کند، شاید بتوان با در نظر گرفتن یک شرایط حد وسط مذاکرات را آغاز کرد. «عبدالرضا فرجی‌راد» در گفت‌وگو با ایسنا در تحلیل خود از اظهارات اخیر رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و ابراز امیدواری برای احیای گفت‌وگوها با ایران گفت: گروسی در تلاش است برای این که بداند سفرش به ایران می‌تواند موثر باشد یا خیر، لذابا طرف ایرانی به نحوی در حال گفت‌وگو هستند و احتمال دارد که گروسی در هفته‌های آینده به تهران سفر کند. وی تصریح کرد: فکر نمی‌کنم مساله برجام اکنون خیلی به گروسی و آژانس ارتباط پیدا کند، نمی‌خواهم بگویم بی‌ارتباط است اما اهمیت گذشته را ندارد و علتش هم این است که آقای باقری مذاکره کننده ایرانی و معاون سیاسی وزیر امور خارجه اعلام کرده که ما حاضریم بدون کم و کاست به همان برجام اولیه برگردیم. در واقع وقتی به برجام اولیه برگردند بحث آژانس و پادمان کمتر مساله مورد توجه است.

خبر

رای دیوان عدالت اداری درباره شرط سن و معدل برای استخدام در «نیروی انتظامی»

ادامه از صفحه۲

رأی هیأت عمومی

اولاً براساس ماده ۱۶ قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۲/۱۲، شرایط عمومی استخدام کارکنان پایور و پیمانی احصاء شده و برمبنای بند (ی) ماده مذکور، دارا بودن حداقل هفده سال سن و حداکثر سی و پنج سال یکی از شرایط عمومی استخدام کارکنان پایور و پیمانی است و بر همین اساس کاهش حداکثر سن مزبور از ۳۵ سال به ۲۵ سال و همچنین افزایش حداقل سن فوق از ۱۷ سال به ۱۸ سال جهت شرکت در آزمون به منزله ایجاد محدودیت در ورود تعدادی از داوطلبان استخدام به خدمت است. ثانیاً در قوانین و مقررات حاکم، حداقل و حداکثر خاصی برای معدل لازم جهت ثبت نام در آزمونهای استخدامی تعیین نشده و لـذا مقرر نمودن حداقل نمره مشخص به عنوان معدل برای ثبت‌نام در آزمون استخدامی نیروی انتظامی فاقد مبنای قانونی است. بنا به مراتب فوق، قسمتهای مربوط به سن و شرط معدل از شرایط عمومی آگهی استخدامی مقطع درجه‌داری در نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران سال ۱۴۰۰ خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ـ حکمتعلی مظفری